

14.1.2020

Kokousaika 14.1.2020 klo 15.00–16.37

Kokouspaikka Vanha Raatihuone, ryhmähuone 234, Aleksanterinkatu 20

Läsnä

Jäsenet

Månsson, Björn
Laitinen, Tiera
Ismark, Runa
Laxén, Marianne
Olin, Bicca
Palmroth, Marjatta
Roos, JP

kaksikielisyystoimikunnan puheenjohtaja

Muut

Peltonen, Antti
Björksten, Jenni
Sood, Nitin

hallintopäällikkö
hallintoasiantuntija
suunnittelija
asiantuntija
poistui 15.40, läsnä: 1–2 §

Puheenjohtaja

Björn Månsson

kaksikielisyystoimikunnan puheenjohtaja
1–3 §

Esittelijä

Antti Peltonen

hallintopäällikkö
1–3 §

Pöytäkirjapitäjä

Jenni Björksten

hallintoasiantuntija
1–3 §

14.1.2020

Tid 14.1.2020 kl. 15.00–16.37

Plats Gamla Rådhuset, grupprum 234, Alexandersgatan 20

Närvarande

Ledamöter

Månsson, Björn tvåspråkighetskommitténs ordförande
Laitinen, Tiera
Ismark, Runa
Laxén, Marianne
Olin, Bicca
Palmroth, Marjatta
Roos, JP

Övriga

Peltonen, Antti förvaltningschef
Björkstén, Jenni förvaltningsexpert
Sood, Nitin planerare
sakkunnig
avlägsnade sig 15.40, närvarande: 1–2 §

Ordförande

Björn Månsson tvåspråkighetskommitténs ordförande
1–3 §

Föredragande

Antti Peltonen förvaltningschef
1–3 §

Protokollförare

Jenni Björkstén förvaltningsexpert
1–3 §

14.1.2020

§	Asia	Ärende
1	1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta Laglighet och beslutsförhet och val av protokolljusterare
2	2	Lausunto kaupunginhallitukselle Helsingin kaupungin palvelujen yhdenvertaisuussuunnitelmasta vuosille 2020-2021 Utlåtande till stadsstyrelsen om Helsingfors stads likabehandlingsplan för stadens tjänster 2020–2021
3	3	Kielisuunnitelmatyö Språkplanarbetet

14.1.2020

§ 1

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaksikielisyystoimikunta päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaksikielisyystoimikunta päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi Bicca Olinin ja Marjatta Palmrothin.

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

14.1.2020

§ 2

Lausunto kaupunginhallitukselle Helsingin kaupungin palvelujen yhdenvertaisuussuunnitelmasta vuosille 2020-2021

Lausunto

Kaksikielisyystoimikunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaksikielisyystoimikunta toteaa lausuntonaan, että se on kaupunginhallitukselle 14.5.2019 antamassaan raportissa esittänyt toimenpiteitä kaksikielisyyden edistämiseksi kaupungin toiminnassa. Tässä raportissa esitetty soveltuu yhdenvertaisuussuunnitelman täydentäviksi toimenpiteiksi ruotsinkielisten palveluiden tunnistettujen yhdenvertaisuuden haasteiden korjaamiseksi.

Kaksikielisyystoimikunta toteaa, että sitä ei ole valmistelussa kuultu ennen kuin kaupunginhallituksen palautuspäätöksen jälkeen. Toimikunta panee tyytyväisenä merkille toimikunnan väliraportin perusteella tehdyt täydennykset ja ehdottaa vielä seuraavia lisäyksiä kaupunginkanslian toimenpiteisiin:

- Jokaisen toimialan, viraston ja liikelaitoksen on laadittava kielisuunnitelma.
- Kaupungin tulisi tehokkaasti ja kattavasti kerätä tilastotietoa sekä kaupunkilaisten että henkilöstön kaksikielisyydestä ja kielellisiin palveluihin liittyvistä tarpeista.
- Suositellaan kaupungin kaksikielisen logon nykyistä laajempaa käyttöä.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli suunnittelija Nitin Sood.

Todettiin, että toimikunta on tutustunut yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteisiin esitettäviin täydennyksiin ja keskustelua käytiin niiden pohjalta.

Kaksikielisyystoimikunta päätti yksimielisesti muuttaa lausuntoaan kuulumaan seuraavasti:

”Kaksikielisyystoimikunta toteaa lausuntonaan, että se on kaupunginhallitukselle 14.5.2019 antamassaan raportissa esittänyt toimenpiteitä kaksikielisyyden edistämiseksi kaupungin toiminnassa. Tässä raportissa esitetty soveltuu yhdenvertaisuussuunnitelman

14.1.2020

täydentäviksi toimenpiteiksi ruotsinkielisten palveluiden tunnistettujen yhdenvertaisuuden haasteiden korjaamiseksi.

Kaksikielisyystoimikunta toteaa, että sitä ei ole valmistelussa kuultu ennen kuin kaupunginhallituksen palautuspäätöksen jälkeen. Toimikunta panee tyytyväisenä merkille toimikunnan väliraportin perusteella tehdyt täydennykset ja ehdottaa vielä seuraavia lisäyksiä kaupunginkanslian toimenpiteisiin:

- Jokaisen toimialan, viraston ja liikelaitoksen on laadittava kielisuunnitelma.
- Kaupungin tulisi tehokkaasti ja kattavasti kerätä tilastotietoa sekä kaupunkilaisten että henkilöstön kaksikielisyydestä ja kielellisiin palveluihin liittyvistä tarpeista.
- Suositellaan kaupungin kaksikielisen logon nykyistä laajempaa käyttöä.”

Lisäksi kaksikielisyystoimikunta totesi, että kaupunkitasoiseen ihmisoikeustyöryhmään tulisi nimetä kielinäkökulmaa edustava asiantuntija.

Lausuntoehdotus

Kaksikielisyystoimikunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaksikielisyystoimikunta toteaa lausuntonaan, että se on kaupunginhallitukselle 14.5.2019 antamassaan raportissa esittänyt toimenpiteitä kaksikielisyyden edistämiseksi kaupungin toiminnassa. Tässä raportissa esitetty soveltuu yhdenvertaisuussuunnitelman täydentäviksi toimenpiteiksi ruotsinkielisten palveluiden tunnistettujen yhdenvertaisuuden haasteiden korjaamiseksi.

Kaksikielisyystoimikunta toteaa, että sitä ei ole valmistelussa kuultu ennen kuin kaupunginhallituksen palautuspäätöksen jälkeen, joten lausunnossa aikataulullisista syistä viitataan keväällä 2019 annettuun raporttiin.

Esittelijän perustelut

Yhdenvertaisuussuunnitelman laatiminen on kunnan lakisääteinen tehtävä. Yhdenvertaisuuslaissa edellytetään, että kunta viranomaisena, palvelujen tarjoajana, koulutuksen järjestäjänä ja työnantajana edistää yhdenvertaisuutta suunnitelmallisesti ja aktiivisesti.

14.1.2020

Lisäksi kaupungin strategiassa todetaan, että toimiva kaupunki rakentuu tasa-arvolle, yhdenvertaisuudelle, vahvalle sosiaaliselle koheesiolle ja avoimelle osallistavalle toimintatavalle. Palvelujen ja henkilöstön yhdenvertaisuussuunnitelmien laatiminen ja toimeenpaneminen edistävät kaupungin strategisia tavoitteita.

Palveluiden yhdenvertaisuussuunnitelman uudistaminen käynnistyi vuoden 2019 alussa kaupunginkanslian viestintäosaston osallisuus ja neuvonta -yksikössä. Suunnitelmaa laadittaessa on otettu huomioon yhdenvertaisuuslain syrjintäperusteiden lisäksi tasa-arvonäkökulma (sukupuoli, sukupuoli-identiteetti ja sukupuolen ilmaisu). Kevään 2019 aikana suunnitelmaa varten kerättiin aineistoa, jonka perusteella arvioitiin palvelujen yhdenvertaisuutta.

Helsingin kaupungin palvelujen yhdenvertaisuussuunnitelma 2020-2021 on nimeltään Ihmisoikeuksien Helsinki. Ihmisoikeusperustaisuus on kaupungin yhdenvertaisuussuunnitelman ytimessä. Kaupungin yhdenvertaisuustyön ensisijaisena tavoitteena on turvata erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien helsinkiläisten ihmisoikeudet. Intersektionaalisuus, osallisuus, normitietoisuus ja saavutettavuus ovat työtä ohjaavia periaatteita, joiden avulla edistetään ihmisoikeuksien turvaamista kaupungin palveluissa. Suunnitelma kehittää pitkäjänteistä, järjestelmällistä ja innovatiivista yhdenvertaisuustyötä kaupungissa.

Ihmisoikeuksien Helsinki -yhdenvertaisuussuunnitelma sisältää kahdeksantoista konkreettista toimenpidettä yhdenvertaisuuden edistämiseksi Helsingin kaupungin palveluissa. Suuri osa suunnitelman toimenpiteistä on poikkisektoraalisia ja koskee koko kaupunkia. Monialainen yhteistyö on tärkeää, koska toimenpiteiden ensisijaisena tavoitteena on vahvistaa ihmisoikeusperustaisuutta koko kaupungin rakenteissa ja toimintakulttuurissa.

Suunnitelman toimeenpanon ohjaamiseksi ja seuraamiseksi ehdotetaan perustettavaksi kaupunkitasoinen ihmisoikeustyöryhmä, johon kaikki toimialat nimeävät asiantuntijoita. He osallistuvat koko kaupungin toimenpiteiden toteuttamiseen. Työryhmä seuraa suunnitelman toimeenpanoa ja kehittää kaupungin ihmisoikeustyötä.

Kaupunginhallitus päätti 25.11.2019, 809 § palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi siten, että yhdenvertaisuussuunnitelma täydennetään toimenpiteillä siten, että ne vastaavat paremmin tunnistettuihin yhdenvertaisuuden haasteisiin, erityisesti ruotsinkielisten palveluiden osalta.

14.1.2020

Suunnitelman valmistelussa ei ole kuultu kaksikielisyystoimikuntaa. Nyt suunnitelman ollessa uudelleen valmistelussa nimenomaan kaksikielisyyden näkökulmasta, toimikunnan tulee antaa asiassa lausunto.

Kaksikielisyystoimikunta on keväällä 2019 antanut kaupunginhallitukselle oman raporttinsa toimenpiteistä, joihin tulisi ryhtyä kaksikielisyyden edistämiseksi kaupungin toiminnassa. Toimikunta viittaa lausunnossaan raporttiinsa.

Yhdenvertaisuustoimikunnan sihteeri, suunnittelija Nitin Sood kaupunginkanslian viestintäosastolta on paikalla toimikunnan kokouksessa.

Esittelijä

hallintopäällikkö
Antti Peltonen

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen@hel.fi

Liitteet

1 Ihmisoikeuksien Helsinki

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

14.1.2020

§ 3

Kielisuunnitelmatyö

Päätös

Kaksikielisyystoimikunta päätti hyväksyä liitteenä 1 olevat periaatteet kielisuunnitelman sisällöksi.

Käsittely

Kaksikielisyystoimikunta täydensi periaatteita kielisuunnitelman sisällöksi.

Todettiin, että kielisuunnitelmamallin työstämistä jatketaan toimikunnan seuraavassa kokouksessa.

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaksikielisyystoimikunta esitti raportissaan keväällä 2019, että jokaisen toimialan, viraston ja liikelaitoksen on laadittava kielisuunnitelma. Ajan tasalla pidettävän ja selkeästi vastuutetun kielisuunnitelman avulla muiden kaksikielisyyteen liittyvien kehittämiskohteiden hallinta on helpompaa ja tehokkaampaa.

Toimikunta voisi käydä keskustelua kielisuunnitelmien sisällöstä ja mallista. Liitteeseen 1 on koottu kielisuunnitelman sisältöperiaatteita, joiden perusteella voidaan laatia tarkempi kielisuunnitelmamalli.

Esittelijä

hallintopäällikkö
Antti Peltonen

Lisätiedot

Jenni Björkstén, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten@hel.fi

Liitteet

1 Periaatteet kielisuunnitelman sisällöksi, 14.1.2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

14.1.2020

§ 1

Laglighet och beslutsförhet och val av protokolljusterare

Beslut

Tvåspråkighetskommittén beslutade konstatera att sammanträdet är lagligt sammankallat och beslutsfört.

Samtidigt beslutade tvåspråkighetskommittén välja Bicca Olin och Marjatta Palmroth till protokolljusterare.

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

14.1.2020

§ 2

Utlåtande till stadsstyrelsen om Helsingfors stads likabehandlingsplan för stadens tjänster 2020–2021

Utlåtande

Tvåspråkighetskommittén gav följande utlåtande till stadsstyrelsen:

Tvåspråkighetskommittén konstaterar i sitt utlåtande att kommittén har föreslagit åtgärder i syfte att främja tvåspråkigheten i stadens verksamhet i sin rapport 14.5.2019 till stadsstyrelsen. Det som anges i rapporten lämpar sig som kompletterande åtgärder i likabehandlingsplanen i syfte att avhjälpa de identifierade utmaningar som gäller likabehandling i de svenskspråkiga tjänsterna.

Tvåspråkighetskommittén konstaterar att kommittén inte har hörts under beredningen före stadsstyrelsens beslut om återremiss. Kommittén noterar med tillfredsställelse de kompletteringar som gjorts på basis av kommitténs mellanrapport och föreslår ytterligare följande tillägg till stadskansliets åtgärder:

- Varje sektor, förvaltning och affärsverk ska göra upp en språkplan.
- Staden ska effektivt och heltäckande samla statistik om såväl invånarnas som personalens tvåspråkighet och deras behov av språktjänster.
- Rekommenderas att stadens tvåspråkiga logotyp används i större utsträckning än idag.

Behandling

Under behandlingen av ärendet hördes planerare Nitin Sood.

Konstaterades att kommittén har tagit del av åtgärderna som föreslås läggas till likabehandlingsplanen och diskussion fördes på basis av dessa.

Tvåspråkighetskommittén beslutade enhälligt ändra sitt utlåtande enligt följande:

”Tvåspråkighetskommittén konstaterar i sitt utlåtande att kommittén har föreslagit åtgärder i syfte att främja tvåspråkigheten i stadens verksamhet i sin rapport 14.5.2019 till stadsstyrelsen. Det som anges i rapporten lämpar sig som kompletterande åtgärder i likabehandlingsplanen i syfte att avhjälpa de identifierade utmaningar som gäller likabehandling i de svenskspråkiga tjänsterna.

14.1.2020

Tvåspråkighetskommittén konstaterar att kommittén inte har hörts under beredningen före stadsstyrelsens beslut om återremiss. Kommittén noterar med tillfredsställelse de kompletteringar som gjorts på basis av kommitténs mellanrapport och föreslår ytterligare följande tillägg till stadskansliets åtgärder:

- Varje sektor, förvaltning och affärsverk ska göra upp en språkplan.
- Staden ska effektivt och heltäckande samla statistik om såväl invånarnas som personalens tvåspråkighet och deras behov av språktjänster.
- Rekommenderas att stadens tvåspråkiga logotyp används i större utsträckning än idag.”

Dessutom konstaterade tvåspråkighetskommittén att det i arbetsgruppen för de mänskliga rättigheterna på stadsnivå bör utses en sakkunnig som representerar språkaspekten.

Förslag till utlåtande

Tvåspråkighetskommittén ger följande utlåtande till stadsstyrelsen:

Tvåspråkighetskommittén konstaterar i sitt utlåtande att kommittén har föreslagit åtgärder i syfte att främja tvåspråkigheten i stadens verksamhet i sin rapport 14.5.2019 till stadsstyrelsen. Det som anges i rapporten lämpar sig som kompletterande åtgärder i likabehandlingsplanen i syfte att avhjälpa de identifierade utmaningar som gäller likabehandling i de svenskspråkiga tjänsterna.

Tvåspråkighetskommittén konstaterar att kommittén inte har hörts under beredningen före stadsstyrelsens beslut om återremiss, varför det i utlåtandet hänvisas till rapporten från våren 2019 av tidtabellsskäl.

Föredragandens motiveringar

Det är kommunens lagstadgade uppgift att göra upp en likabehandlingsplan. Diskrimineringslagen förutsätter att kommuner som myndigheter, tjänsteleverantörer, utbildningsanordnare och arbetsgivare ska främja likabehandling planmässigt och aktivt.

Det konstateras dessutom i stadsstrategin att en välfungerande stad grundar sig på jämställdhet, likabehandling, stark social kohesion och ett öppet och engagerande handlings sätt. Det främjar stadens strategiska mål att en likabehandlingsplan för tjänster och anställda görs upp och verkställs.

14.1.2020

Reformen av likabehandlingsplanen för stadens tjänster inleddes i början av 2019 i stadskansliets enhet för delaktighet och rådgivning. Under utarbetandet av planen har förutom diskrimineringslagens diskrimineringsgrunder också jämställdhetsperspektivet beaktats (kön, könsidentitet och könsuttryck). Under våren 2019 samlades det in material för planen. Med hjälp av materialet bedömdes likabehandlingen i tjänsterna.

Helsingfors stads likabehandlingsplan 2020–2021 heter Ihmisoikeuksien Helsinki (De mänskliga rättigheterna i Helsingfors). Att stadens verksamhet grundar sig på de mänskliga rättigheterna är kärnan i likabehandlingsplanen. Det primära målet för stadens likabehandlingsarbete är att trygga de mänskliga rättigheterna särskilt för de helsingforsare som är i en sårbar ställning. Intersektionalitet, delaktighet, normmedvetenhet och åtkomlighet är principer som styr arbetet och med vilka det främjas att de mänskliga rättigheterna tryggas i stadens tjänster. Planen bygger upp det långsiktiga, systematiska och innovativa likabehandlingsarbetet i staden.

Likabehandlingsplanen Ihmisoikeuksien Helsinki innehåller aderton konkreta åtgärder som främjar likabehandlingen i Helsingfors stads tjänster. De flesta av planens åtgärder är tvärsektoriella och gäller hela staden. Det är viktigt att samarbeta på multiprofessionell basis eftersom åtgärdernas primära mål är att stärka att strukturerna och verksamhetskulturen i hela staden baserar sig på de mänskliga rättigheterna.

I syfte att styra och följa planens verkställighet föreslås det att det inrättas en arbetsgrupp för de mänskliga rättigheterna i vilken alla sektorer utser sakkunniga. De deltar i att genomföra åtgärderna på hela stadens nivå. Arbetsgruppen följer planens verkställighet och utvecklar stadens arbete med att förverkliga de mänskliga rättigheterna.

Stadsstyrelsen beslutade 25.11.2019 (809 §) återremittera ärendet för ny beredning utgående från att likabehandlingsplanen kompletteras med åtgärder vilka bättre ger svar på utmaningar som man har identifierat när det gäller likabehandling, särskilt för de svenskspråkiga tjänsternas del.

Tvåspråkighetskommittén har inte hörts under beredningen av planen. Nu är planen på nytt under beredning i synnerhet ur tvåspråkighetsperspektiv, och kommittén bör ge utlåtande i ärendet.

14.1.2020

Tvåspråkighetskommittén har i sin rapport till stadsstyrelsen våren 2019 föreslagit åtgärder som bör vidtas i syfte att främja tvåspråkigheten i stadens verksamhet. Kommittén hänvisar till rapporten i sitt utlåtande.

Likabehandlingskommitténs sekreterare, planerare Nitin Sood från stadskansliets kommunikationsavdelning, är närvarande vid tvåspråkighetskommitténs sammanträde.

Föredragande

förvaltningschef
Antti Peltonen

Upplysningar

Antti Peltonen, förvaltningschef, telefon: 310 36018
antti.peltonen@hel.fi

Bilagor

1 Ihmisoikeuksien Helsinki

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

14.1.2020

§ 3 Språkplanearbetet

Beslut

Tvåspråkighetskommittén beslutar godkänna de i bilaga 1 nämnda principerna som innehåll i språkplanen.

Behandling

Tvåspråkighetskommittén kompletterade principerna för språkplanens innehåll.

Konstaterades att utarbetandet av språkplanemodellen fortsätter vid kommitténs följande sammanträde.

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Tvåspråkighetskommittén föreslog i sin rapport på våren 2019 att alla sektorer, förvaltningar och affärsverk ska upprätta en språkplan. Med en språkplan som hålls uppdaterad och där man har en tydlig ansvarsfördelning sker hanteringen av de utvecklingsobjekt som sammanhänger med tvåspråkigheten lättare och effektivare.

Kommittén kan föra diskussion om språkplanernas innehåll och modell. I bilaga 1 finns en sammanställning av innehållsprinciperna för språkplanen på basis av vilka en mera exakt språkplanemodell kan upprättas.

Föredragande

förvaltningschef
Antti Peltonen

Upplysningar

Jenni Björkstén, förvaltningsexpert, tfn 310 36060
jenni.bjorksten@hel.fi

Bilagor

1 Principer för språkplanens innehåll, 14.1.2020

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

14.1.2020

MUUTOKSENHAKUOHJEET

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 1–3 §

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

ANVISNINGAR FÖR SÖKANDE AV ÄNDRING

FÖRBUD MOT SÖKANDE AV ÄNDRING

1–3 § i protokollet

Ändring i beslutet får inte sökas eftersom beslutet gäller beredning eller verkställighet.

Tillämpat lagrum: 91 § i kommunallagen

14.1.2020

KAKSIKIELISYYSTOIMIKUNTA
TVÅSPRÅKIGHETSKOMMITTÉN

Björn Månsson
puheenjohtaja
ordförande

Jenni Björkstén
pöytäkirjanpitäjä
protokollförare

Pöytäkirja tarkastettu

Protokollet justerat

Bicca Olin

Marjatta Palmroth